

31984L0450

L 250/17

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

19.9.1984.

PADOMES DIREKTĪVA (84/450/EEK)
(1984. gada 10. septembris)
par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz maldinošu reklāmu

EIROPAS KOPIENU PADOME,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 100. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽²⁾,

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽³⁾,

tā kā pašlaik dalībvalstīs spēkā esošie tiesību akti pret maldinošu reklāmu ļoti atšķiras; tā kā, ja reklāma pārsniedz atsevišķas dalībvalsts robežas, tai ir tieša ietekme uz kopējā tirgus izveidi un darbību;

tā kā maldinoša reklāma var izraisīt konkurences izkropļojumus kopējā tirgū;

tā kā reklāma, neatkarīgi no tā, vai tā pamudina noslēgt līgumu, ietekmē patērētāju ekonomisko labklājību;

tā kā maldinoša reklāma var izraisīt to, ka patērētājs pieņem sev kaitīgus lēmumus, kad viņš iegādājas preces vai citu īpašumu vai kad izmanto pakalpojumus, un atšķirības dalībvalstu tiesību aktos daudzos gadījumos ne tikai noved pie neatbilstošiem patērētāju tiesību aizsardzības līmeņiem, bet arī kavē reklāmas kampaņu realizēšanu ārpus valsts robežām, un tādējādi ietekmē brīvu preču apgrozību un pakalpojumu sniegšanu;

tā kā Eiropas Ekonomikas kopienas otrā programma par patērētāju tiesību aizsardzību un informācijas sniegšanas politiku ⁽⁴⁾ paredz atbilstošu rīcību, lai pasargātu patērētājus no maldinošas un negodīgas reklāmas;

tā kā sabiedrības interesēs kopumā, kā arī patērētāju un visu to interesēs, kuri kopējā tirgū savstarpējas konkurences apstākļos nodarbojas ar tirdzniecību, uzņēmējdarbību, amatniecību vai brīvām profesijām, ir harmonizēt valstu tiesību aktus, pirmkārt, pret maldinošu reklāmu un, otrkārt, pret negodīgu reklāmu un, cik nepieciešams, pret salīdzinošo reklāmu, pamatojoties uz attiecīgiem Komisijas priekšlikumiem;

tā kā šim mērķim ir jānosaka obligāti un objektīvi kritēriji, lai noteiktu, vai reklāma ir maldinoša;

tā kā tiem tiesību aktiem, kurus dalībvalstis pieņem pret maldinošu reklāmu, jābūt atbilstošiem un efektīviem;

⁽¹⁾ OV C 70, 21.3.1978., 4. lpp.

⁽²⁾ OV C 140, 5.6.1979., 23. lpp.

⁽³⁾ OV C 171, 9.7.1979., 43. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 133, 3.6.1981., 1. lpp.

tā kā tām personām vai organizācijām, kurām saskaņā ar valstu tiesību aktiem šajā jautājumā ir likumīgās intereses, jābūt iespējai iesniegt prasību pret maldinošu reklāmu vai nu tiesā, vai administratīvā iestādē, kas ir kompetenta izskatīt sūdzības vai ierosināt attiecīgās lietas izskatīšanu tiesā;

tā kā katrai dalībvalstij pašai jāizlemj, vai ļaut tiesām vai administratīvām iestādēm pieprasīt izmantot citus vispārārstus sūdzību izskatīšanas līdzekļus;

tā kā tiesām vai administratīvām iestādēm jābūt pilnvarotām pieprasīt vai panākt maldinošas reklāmas pārtraukšanu;

tā kā dažos gadījumos var būt vēlams aizliegt maldinošu reklāmu pat pirms tās publiskošanas; tā kā tomēr tas nekādā veidā nenozīmē to, ka dalībvalstīm ir pienākums ieviest normas, kas pieprasītu sistemātisku reklāmu iepriekšēju pārbaudi;

tā kā ir jāparedz noteikumi par saīsināto kārtību, kādā var veikt pasākumus ar pagaidu vai galīgu ietekmi;

tā kā var būt ieteicams norīkot publicēt lēmumus, ko pieņēmušas tiesas vai administratīvās iestādes, vai korektīvus paziņojumus, lai novērstu jebkādu turpmāku maldinošas reklāmas ietekmi;

tā kā administratīvajām iestādēm jābūt objektīvām un jābūt iespējai to pilnvaru īstenošanu izskatīt tiesā;

tā kā, pašpārvaldes iestādēm brīvprātīgi veicot kontroli, lai novērstu maldinošu reklāmu, var izvairīties no prasību iesniegšanas administratīvās iestādēs vai tiesā, un tādēļ būtu jāveicina šādas kontroles veikšana;

tā kā reklāmas devējam jāspēj ar atbilstošiem līdzekļiem pierādīt savās reklāmās apgalvoto faktu patiesumu, un attiecīgos gadījumos tiesa vai administratīvā iestāde var viņam pieprasīt to darīt;

tā kā šī direktīva nedrīkst aizliegt dalībvalstīm saglabāt vai pieņemt tādas normas, kuru nolūks ir nodrošināt plašāku patērētāju aizsardzību, tādu personu aizsardzību, kas nodarbojas ar tirdzniecību, uzņēmējdarbību, amatniecību un brīvām profesijām, un visas sabiedrības aizsardzību,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Šīs direktīvas mērķis ir aizsargāt patērētājus, personas, kas nodarbojas ar tirdzniecību, uzņēmējdarbību, amatniecību un brīvām

profesijām, un sabiedrību kopumā pret maldinošu reklāmu un tās negodīgajām sekām.

2. pants

Šajā direktīvā:

1. "Reklāma" nozīmē priekšstata veidošanu jebkādā veidā saistībā ar tirdzniecību, uzņēmējdarbību, amatniecību vai brīvām profesijām, lai veicinātu preču vai pakalpojumu noietu, ieskaitot nekustamo īpašumu, tiesības un pienākumus;
2. "Maldinoša reklāma" nozīmē jebkuru reklāmu, kas jebkādā veidā, ieskaitot tās noformējumu, maldina vai var maldināt personas, kurām tā ir adresēta vai kuras tā sasniedz, un kas tās maldinošā rakstura dēļ var ietekmēt šo personu saimniecisko rīcību vai kas šo iemeslu dēļ aizskar vai var aizskart konkurentu;
3. "Persona" ir fiziska vai juridiska persona.

3. pants

Nosakot to, vai reklāma ir maldinoša, jāņem vērā visas tās pazīmes un jo īpaši visu tajā ietvertu informāciju par:

- a) preču vai pakalpojumu īpašībām, piemēram, to pieejamību, īpašībām, izpildi, sastāvu, izgatavošanas vai apgādes veidu un laiku, atbilstību nolūkam, lietojumu, daudzumu, sīku aprakstu, ģeogrāfisko un komerciālo izcelsmi vai rezultātiem, kurus var sagaidīt, tos lietojot, vai precēm vai pakalpojumiem veikto testu vai pārbažu rezultātiem vai materiālajām īpašībām;
- b) cenu vai veidu, kādā cenu aprēķina, un preču piegādes vai pakalpojumu nodrošināšanas noteikumiem;
- c) reklāmas devēja īpašībām, atribūtiķu un tiesībām, piemēram, viņa identitāti un aktīviem, viņa kvalifikāciju un rūpnieciskā, komerciālā vai intelektuālā īpašuma tiesībām vai viņa godalgām vai atzinībām.

4. pants

1. Dalībvalstis nodrošina, lai pastāvētu atbilstoši un efektīvi līdzekļi, kā kontrolēt maldinošu reklāmu patērētāju interesēs, kā arī konkurentu un visas sabiedrības interesēs.

Šādi līdzekļi ietver tiesību normas, saskaņā ar kurām tādas personas vai organizācijas, kurām saskaņā ar valstu tiesību aktiem ir likumīgas intereses aizliegt maldinošu reklāmu, var:

- a) iesniegt prasību pret šādu reklāmu un/vai
- b) iesniegt šādu reklāmu izskatīšanai administratīvā iestādē, kas ir kompetenta vai nu pieņemt lēmumus par sūdzībām, vai ierosināt attiecīgas lietas izskatīšanu tiesā.

Katrai dalībvalstij pašai jāizlemj, kura no šīm iespējām izmantojama un vai dot iespēju tiesām vai administratīvām iestādēm pieprasīt, lai pirms lietas ierosināšanas būtu izmantoti citi pastāvošie līdzekļi, kā izskatīt sūdzības, ieskaitot 5. pantā minētos līdzekļus.

2. Saskaņā ar 1. punktā minētajām tiesību normām dalībvalstis piešķir tiesām vai administratīvām iestādēm pilnvaras, kas ļauj gadījumos, kad tās uzskata šādus pasākumus par nepieciešamiem, ņemot vērā visu iesaistīto intereses, it sevišķi sabiedrības intereses:

- likt pārtraukt maldinošu reklāmu vai sākt attiecīgās lietas izskatīšanu tiesā, lai panāktu maldinošas reklāmas pārtraukšanu, vai
- ja maldinoša reklāma vēl nav publiskota, bet tam nenovēršami ir jānotiek — aizliegt reklāmas publiskošanu vai sākt attiecīgās lietas izskatīšanu tiesā, lai panāktu, ka aizliedz šādas reklāmas publiskošanu,

pat nepierādot reklamētāja faktiski nodarītos zaudējumus vai kaitējumus, nodomus vai nolaidību.

Dalībvalstis izstrādā arī noteikumus pirmajā daļā minētajiem pasākumiem, kas veicami paātrinātā kārtībā:

- vai nu panākot pagaidu ietekmi, vai
- galīgu ietekmi,

vienojoties, ka katra dalībvalsts izlemj, kuru iespēju izvēlēties.

Dalībvalstis turklāt var piešķirt tiesām vai administratīvām iestādēm pilnvaras, lai likvidētu sekas, ko rada tāda maldinoša reklāma, par kuras izbeigšanu ir pieņemts galīgais lēmums:

- pieprasīt šā lēmuma pilnīgu vai daļēju publicēšanu tādā formā, kādu tās uzskata par piemērotu,
- papildus pieprasīt publicēt korektīvo paziņojumu.

3. Direktīvas 1. punktā minētās administratīvās iestādes:

- a) ir izveidotas tā, lai neizraisītu šaubas par to objektivitāti;
- b) ir pilnvarotas pieņemt lēmumus par sūdzībām, pārraudzīt un panākt savu lēmumu efektīvu ievērošanu;
- c) parasti paskaidro savu lēmumu iemeslus.

Ja administratīvā iestāde viena pati izmantojusi 2. punktā minētās pilnvaras, tā vienmēr paskaidro sava lēmuma iemeslu. Turklāt šādā gadījumā jāparedz norma par kārtību, kādā administratīvās iestādes pilnvaru neatbilstošu vai nepamatotu īstenošanu vai šādu pilnvaru neizmantošanu var izskatīt tiesa.

5. pants

Šī direktīva neizslēdz maldinošas reklāmas brīvprātīgu kontroli, ko veic pašpārvaldes iestādes un 4. pantā minēto personu vai organizāciju griešanos šādās iestādēs, ja lietu izskatīšana šādās iestādēs notiek papildus lietu izskatīšanai tiesā vai administratīvās iestādēs, kas minēta šajā pantā.

6. pants

Dalībvalstis pilnvaro tiesas vai administratīvās iestādes, lai, izskatot 4. pantā paredzētās civillietas vai administratīvās lietas, tās varētu:

- a) pieprasīt reklāmas devējam sagādāt pierādījumus par reklāmā apgalvoto faktu patiesumu, ja, ņemot vērā reklāmas devēja un jebkuras procesa puses likumīgās intereses, šāda prasība ir pamatota, ievērojot konkrētās lietas apstākļus, un
- b) uzskatīt apgalvotos faktus par nepatiesiem, ja saskaņā ar a) apakšpunktu pieprasītie pierādījumi nav nodrošināti vai ja tiesa vai administratīvā iestāde tos uzskata par nepietiekamiem.

7. pants

Šī direktīva nedrīkst aizliegt dalībvalstīm saglabāt vai pieņemt tādas normas, kuru nolūks ir nodrošināt plašāku patērētāju aizsardzību, tādu personu aizsardzību, kas nodarbojas ar tirdzniecību, uzņēmējdarbību, amatniecību un brīvām profesijām, un visas sabiedrības aizsardzību.

8. pants

Dalībvalstīs stājas spēkā vajadzīgie pasākumi, lai šo direktīvu izpildītu vēlākais līdz 1986. gada 1. oktobrim. Par to dalībvalstis tūlīt informē Komisiju.

Dalībvalstis dara Komisijai zināmus visus tiesību aktus, ko tās pieņēmušas jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

9. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 1984. gada 10. septembrī

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

P. O'TOOLE